

OHLEDNUTÍ ZA CELOSTÁTNÍ STUDENTSKOU VĚDECKOU KONFERENCÍ – HISTORIE 2010

Jana Oppeltová

Po více jak deseti letech se Katedra historie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci stala pořadatelem celostátní studentské vědecké konference, tentokrát označené Historie 2010. V sympaticky akčním společenství posluchačů doktorského studia, doprovázeném doc. Mgr. Janem Stejskalem, M.A., Ph.D. a později pisatelkou těchto řádků, bylo již v podzimním semestru rozhodnuto o vhodném termínu a prostorách, sepsán statut a pomocí elektronických i písemných poznámek oslovena spřízněná pracoviště.

Jednalo se o následující katedry a ústavy: Katedra pomocných věd historických a archivního studia, Ústav českých dějin, Ústav světových dějin a Ústav hospodářských a sociálních dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (FF UK), Katedra dějin a didaktiky dějepisu Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (PedF UK), Historický modul Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, Katedra církevních dějin Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Katedra církevních dějin a práva Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Centrum orální historie Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky v Praze (AV ČR), Katedra historie Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (FF UJEP), Ústav pomocných věd historických a archivnictví a Historický ústav Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně (FF MU), Katedra historie Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně (PedF MU), Katedra historie Filozofické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě (FF OSU), Ústav historických věd Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (FPF SU), Katedra pomocných věd historických a archivnictví a Historický ústav Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, Ústav historických věd Filozofické fakulty Univerzity Pardubice (FF UPce), Ústav archivnictví a pomocných věd historických a Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (FF JU), Katedra církevních dějin Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Katedra historie Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci (FPHP TU), Katedra historie Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni (PedF ZU), Katedra antropologických a historických věd Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni (FF ZU), Katedra

církevních dějin a dějin křesťanského umění Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (CMTF UP). Konference se zúčastnili i posluchači pořádající Katedry historie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (FF UP).

Lepší informovanosti napomohla i webová stránka soutěže, která byla zprovozněna pod internetovou adresou olomoucké katedry a kde se kromě praktických informací postupně objevovaly i anotace přihlášených příspěvků. Během měsíce února 2011 (konečný termín byl stanoven již na 4. 2. 2011) se sešlo celkem 25 prací z 15 univerzitních pracovišť, které podle již zavedených zvyklostí i požadavku statut byly vybaveny doporučujícími posudky. Druhý posudek vesměs s velkou vstřícností dodali pořadateli oslovení opONENTI, kteří využili i zaslaný strukturovaný formulář.

Ve čtvrtek 31. března 2001 se krátce před 9. hodinou sešla hodnotící komise, složená ze zástupců jednotlivých pracovišť, která ze svého středu zvolila jako předsedu prof. PhDr. Jaroslava Vaculíka, CSc. z Katedry historie PedF MU v Brně. Její práce se dále zúčastnili: Mgr. Robert Antonín, Ph.D. z Ústavu historických věd FPF SU v Opavě, Mgr. Jiří Brňovják, Ph.D. a Mgr. Jana Grollová, Ph.D. z Katedry historie FF OSU v Ostravě, Mgr. Martin Elbel, M.A., Ph.D. z Katedry historie FF UP v Olomouci, prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc. z Ústavu českých dějin a PhDr. Zdeněk Hojda, CSc. z Katedry pomocných věd historických a archivního studia FF UK v Praze, doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D. zastupující Historický ústav a doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc. z Ústavu archivnictví a pomocných věd historických FF JU v Českých Budějovicích, doc. PhDr. Pavel Krafl, Dr. za Ústav pomocných věd historických a archivnictví a Mgr. Tomáš Malý, Ph.D. z Historického ústavu FF MU v Brně, Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D. a Mgr. Vítězslav Prchal z Ústavu historických věd FF UPce v Pardubicích, PaedDr. Naděžda Morávková, Ph.D. a PaedDr. Helena Východská z Katedry historie PedF ZU v Plzni, PhDr. Milan Svoboda, Ph.D. z Katedry historie FPHP TU v Liberci, Mgr. David Tomíček, Ph.D. a Mgr. Stanislava Klečáková z Katedry historie FF UJEP v Ústí nad Labem. Podle schválených statut mělo každé zastoupené pracoviště jeden hlas, který zahrnoval možnost vybrat deset prací k otištění v budoucím sborníku z konference.

Konferenci v Kapli Božího Těla v areálu Uměleckého centra Univerzity Palackého v Olomouci zahájil děkan Filozofické fakulty téže univerzity doc. PhDr. Jiří Lach, M.A., Ph.D. a náměstek primátora statutárního města Olomouce RNDr. Ladislav Šnevajs. Pak již ve velmi naplněném programu následovaly patnáctiminutové prezentace jednotlivých studentských prací, na něž navazovala stručná shrnutí obou posudků ústy předsedajícího

a diskuze. Pořadí jednotlivých soutěžících určovala témata jejich prací a čas vymezený na každou z nich neměl přesáhnout půlhodinu.

Ve čtvrtek 31. března proběhlo celkem pět bloků a představeno bylo celkem 14 prací. Autor patnácté – Jan Váňa, posluchač z Katedry dějin a didaktiky dějepisu PedF UK v Praze, se nedostavil a jeho práce *Hynek z Dubé. Dvořan Václava II.* (kterou vedla prof. PhDr. Kateřina Charvátová, CSc. a oponoval prof. Mgr. Libor Jan, Ph.D. z Historického ústavu FF MU v Brně) nebyla hodnocena.

Prvnímu bloku předsedal doc. PhDr. Pavel Krafl, Ph.D., který uvedl dvě práce – Barbory Hanušové z Katedry dějin a didaktiky dějepisu PedF UK v Praze: *Role žen v politice císaře Augusta* (vedoucí Mgr. Robert Skopek, oponentka PhDr. Ivana Koucká z Katedry historie FF UP v Olomouci) a Milana Říského z Katedry historie PedF ZU v Plzni: *Keltové na Blatensku. Regionální historie v archeologických nálezech* (vedoucí PaedDr. Helena Východská, oponentka Mgr. Pavlína Kalábková, Ph.D. z Katedry historie FF UP v Olomouci).

Druhý blok moderoval doc. Mgr. Antonín Kalous, M.A., Ph.D. z Katedry historie FF UP v Olomouci, jenž svým slovem doprovázel hned čtyři práce – Jany Vítové z Ústavu pomocných věd historických a archivnictví FF MU v Brně: *Majetkové poměry královny Elišky Rejčky* (vedoucí doc. PhDr. Pavel Krafl, Dr., oponent Mgr. Robert Antonín, Ph.D. z Ústavu historických věd FPF SU v Opavě), Antonína Kadlece z Katedry historie FF UJEP v Ústí nad Labem: *Homo bellicus. Ochrana bojovníka v iluminovaných rukopisech doby vlády Václava IV.* (vedoucí doc. PhDr. Ludmila Sulitková, CSc., oponent prof. PhDr. František Šmahel, DrSc. z Centra mediévistických studií AV ČR a UK v Praze), Ivany Kočové také z Katedry historie FF UJEP v Ústí nad Labem: *Symbolický rozměr oděvu. Česká vrcholně gotická móda ve světle Bible Václava IV.* (vedoucí Mgr. Zuzana Saffrtalová, Ph.D., oponentka Mgr. et Mgr. Michaela Malaníková z Historického ústavu FF MU v Brně) a Viktora Pohanky z Ústavu historických věd FPF SU v Opavě: *Cesta Husova ochránce do služeb Zikmunda Lucemburského. Poznámky ke dvorské kariéře Jindřicha Lefla z Lažan* (vedoucí Mgr. Martin Čapský, Ph.D., oponent Mgr. Robert Novotný, Ph.D. z Centra mediévistických studií AV ČR a UK v Praze).

Třetím, již odpoledním, blokem provázal doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D., který se věnoval práci Hany Čadové z Katedry pomocných věd historických a archivního studia FF UK v Praze: *Čtvrtstoletý spor o Kruthovský statek. Historie jednoho majetkového sporu v Kouřimi* (vedoucí PhDr. Zdeněk Hojda, CSc., oponent doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D. z Ústavu archivnictví a pomocných věd historických FF JU v Českých Budějovicích), Alžběty Steinerové z Ústavu pomocných věd historických a archivnictví FF MU

v Brně: *Příspěvek k sociální struktuře města Olomouce v 16. století* (vedoucí Mgr. Tomáš Malý, Ph.D., oponent doc. Mgr. Jaroslav Miller, M.A., Ph.D. z Katedry historie FF UP v Olomouci), Michaely Buriánkové z Ústavu historických věd FF UPce v Pardubicích: *Pražský agent hraběte Ferdinanda Jana Verduga v druhé půli 17. století* (vedoucí Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D., oponent PhDr. Zdeněk Hojda, CSc. z Katedry pomocných věd historických a archivního studia FF UK v Praze).

Také navazující blok, uváděný oponentem předcházejícího příspěvku PhDr. Zdeňkem Hojdou, CSc., přinesl tři práce – Marka Brčáka z Ústavu českých dějin FF UK v Praze: *Annales Patrum Capucinatorum provinciae Bohemiae. Narativní prameny k dějinám kapucinského řádu v českých zemích v 17. století a možnosti jejich využití* (vedoucí PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D., oponent Mgr. Martin Elbel, M.A., Ph.D. z Katedry historie FF UP v Olomouci), Lucie Miklovičové z Ústavu historických věd FF UPce v Pardubicích: *Pověz mi co jíš, a já ti řeknu, kdo jsi. Analýza šlechtických rukopisných kuchařských knih* (vedoucí prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc., oponentka doc. Radmila Pavlíčková, Ph.D. z Katedry historie FF UP v Olomouci) a Jaroslava Mrňý z Ústavu archivnictví a pomocných věd historických FF JU v Českých Budějovicích: *Dějiny velkomeziříčské farnosti* (vedoucí doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc., oponent Mgr. Martin Štindl, Ph.D. z Státního okresního archivu Žďár nad Sázavou).

Poslední dvě studie ve čtvrtčním podvečeru představil prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc. – jednalo se o práce Lucie Pfliegerové z Historického ústavu FF JU v Českých Budějovicích: *Osoby svatebních svědků a kmotrů v jihočeských vesnicích na přelomu 18. a 19. století pohledem církevních matrik* (vedoucí doc. PhDr. Josef Grulich, Ph.D., oponentka Mgr. Alice Velková z Ústavu historických věd FF UPce v Pardubicích) a Barbory Tomanové z Katedry historie PedF ZU v Plzni: *Václav Křížek a táborské gymnázium* (vedoucí PhDr. Jiří Stočes, Ph.D., oponentka doc. Dagmar Blümllová, CSc. z Historického ústavu FF JU v Českých Budějovicích).

Po odeznění diskuze k poslednímu příspěvku prvního dne konference byli všichni účastníci z řad studentů i pedagogů pozváni k rautu v atriu Uměleckého centra UP v Olomouci, který otevřel přípitek vedoucího Katedry historie FF UP Mgr. Martina Elbla, M.A., Ph.D. Celý raut byl realizován díky nevšední ochotě a profesionalitě studentů, vyučujících a pana PhDr. Petra Čecháka, ředitele Středního odborného učiliště služeb Velký Újezd, s. r. o. Vynalézavé a velmi chutné pohoštění, dotvořené dokonalým květinovým aranžmá bylo zcela odborně servírováno a nepochybně pomohlo vytvořit příjemnou a neformální atmosféru, kterou umocnila hudba lidové muziky Frgál z Olomouce.

Ranní blok příspěvků následujícího dne 1. dubna 2011 zahájila doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc., která postupně k řečnickému pultíku pozvala autory čtyř prací – Václava Lungu z Katedry historie FF OSU v Ostravě: *Ve službách církve a vlasti: Sušilovec P. Vincenc Janalík (1804–1855)* (vedoucí doc. PhDr. Pavel Kladiwa, Ph.D., oponent prof. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D. z Historického ústavu FF MU v Brně), Janu Kolouchovou z Historického ústavu FF JU v Českých Budějovicích: *„Každý jest na světě hostem, den ke dni jen k smrti rostem.“ Mortalita na Chebsku ve druhé polovině 19. století* (vedoucí doc. PhDr. Josef Grulich, Ph.D., oponentka doc. PhDr. Marie Macková, Ph.D. z Ústavu historických věd FF UPce v Pardubicích), Daniela Baránka z Ústavu českých dějin FF UK v Praze: *Život mimo ghetto. Zrod židovského náboženského společenství na Frýdecku a Místecku* (vedoucí prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc., oponentky Mag. Louise Hecht, Ph.D. a Mgr. Eva Kalousová z Centra judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových UP v Olomouci) a Marianu Stonišovou z Katedry historie FF OSU v Ostravě: *Dolní kolonie jámy Ignát v Ostravě-Mariánských Horách* (vedoucí PhDr. Martin Jemelka, Ph.D., oponentka doc. PhDr. Jana Englová, CSc. z Katedry historie FF UJEP v Ústí nad Labem).

Moderování následujícího bloku převzal prof. PhDr. Jaroslav Vaculík, CSc., který uvedl tři práce: Jaroslava Uhlíře z Katedry historie FPHP TU v Liberci: *Zvony na Liberecku do roku 2009* (vedoucí PhDr. Milan Svoboda, Ph.D., oponent doc. PhDr. Jiří Roháček, CSc. z Ústavu dějin umění AV ČR v Praze), Filipa Macháčka z Katedry historie FF UP v Olomouci: *Spor o krematorium aneb uvedení do problematiky prosazování pohřbu žehem v novodobé společnosti na příkladu jednání o stavbě krematoria v Olomouci v letech 1919–1932* (vedoucí prof. PhDr. Miloš Trapl, CSc., oponent doc. PhDr. Zdeněk R. Nešpor, Ph.D. z Sociologického ústavu AV ČR v Praze), Zory Damové z Katedry pomocných věd historických a archivního studia FF UK v Praze: *Československá státní střední škola ve Velké Británii* (vedoucí doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc., oponent doc. PhDr. Karel Konečný, CSc. z Katedry historie FF UP v Olomouci).

Provázet poslední tři práce a jejich autory se nakonec uvolil Mgr. David Tomíček, Ph.D., který představil autory tří závěrečných prací: Pavla Kmocha z Katedry historie FPHP TU v Liberci: *Malá retribuce 1945–1948. Trestní a nalézací komise v Benešově* (vedoucí Mgr. Kateřina Lozoviuková, Ph.D., oponent Mgr. Jan Machala z Katedry historie FF UP v Olomouci), Marka Těšíka z Katedry historie PedF MU v Brně: *Protistátní skupiny Lilka a Jánošiči. Likvidace ilegálních skupin na Lednicku a Brněnsku v letech 1949 a 1950* (vedoucí doc. PhDr. František Čapka, CSc., oponent Mgr. Tomáš Bursík z Oddělení novodobých českých dějin Národního památníku na Vítkově)

a Zuzana Haraštová z Katedry historie FF UP v Olomouci: „*Kladivo na čarodějnice*“ Václava Kaplického jako historický pramen? (vedoucí doc. Mgr. Jan Stejskal, M.A., Ph.D., oponent PhDr. Petr Kreuz, Dr. z Archivu hlavního města Prahy).

Po odeznění posledního příspěvku se sešla hodnotící komise, jejíž členové měli v tajném písemném hlasování vybrat nejvíce deset příspěvků, které si zaslouží publikaci v připravovaném sborníku. Nejvíce hlasů získala studie Antonína Kadlece, druhé místo stejným počtem hlasů obsadily práce Pavla Kmocha a Jany Vítové, třetí místo obdržel text Viktora Pohanky. Ostatní příspěvky, které čtenář nalezne ve sborníku, se umístily na čtvrtém až desátém místě, přičemž se komise rozhodla nezveřejňovat jejich konkrétní pořadí.

Vítězům poblahopřál děkan FF UP v Olomouci doc. PhDr. Jiří Lach, M.A., Ph.D. a náměstek hejtmana Olomouckého kraje Mgr. Radovan Rašák, kteří jim předali finanční odměnu i věcné dary. Při této příležitosti byla vyhlášena i Šustova cena, kterou Sdružení historiků České republiky (Historický klub 1872) ocenilo písemnou podobu práce Viktora Pohanky.

Všichni účastníci z řad studentů i pedagogů obdrželi propagační materiály a publikace vydané Filozofickou fakultou Univerzity Palackého, statutárním městem Olomouc a Olomouckým krajem. Náklady na vydání sborníku oceněných prací byly z větší části uhrazeny díky velkorysému daru firmy Valášek, spol. s r. o. se sídlem v Paskově a finanční podpoře Olomouckého kraje, zprostředkované Filozofickou fakultou Univerzity Palackého.

Swazek, který držíte v rukou, vychází jako číslo recenzovaného periodika *Historica Olomucensia* 41–2012, Sborník prací historických XXIX. Všechny v něm obsažené studie vycházejí z prací zaslaných do soutěže, jejich obsah a rozsah byl však upraven podle dvou recenzních posudků v souladu s uveřejňováním textů v recenzovaném odborném časopise. Byl vytvořen jednotný seznam zkratk, do něž však byly zahrnuty zejména zkratky využívané ve více příspěvcích. Speciální zkratky v jednotlivých článcích jsou pak rozvedeny pouze v příslušném poznámkovém aparátu. Tituly příspěvkatelů na konci jejich článků i v závěrečném oddílu *The Authors and Summaries* jsou jednotně uváděny ve formě, která odpovídá aktuálnímu stavu při vydání tohoto čísla *Historica Olomucensia*.

Na výsledné podobě sborníku i hladkém průběhu dvoudenní konference se zcela zásadním způsobem podíleli doktorandi Katedry historie FF UP v Olomouci: Mgr. Martin Barus, Mgr. Ondřej Kolář, Mgr. Jan Machala, Mgr. Hana Matějková, Mgr. Jitka Pelikánová, Mgr. Benjamin Pytlík, Mgr. Jan Růžička a Mgr. Lucie Toman, kterým se ve vypjatých situacích dostalo

výrazné pomoci od jejich dalších kolegů. Jazykové korektury tohoto sborníku provedly Mgr. Jarmila Kašpárková (český jazyk), Mgr. Hana Grisová a Mgr. Jitka Pelikánová (anglický jazyk) a Mgr. Hana Matějková a PhDr. Karla Vymětalová (německý jazyk). Jim, stejně jako všem účastníkům, vedoucím prací, autorům oponentských posudků a členům hodnotící komise, patří velké poděkování za zdárný průběh konference, kolegiální atmosféru i radost z nalézání a nalezení.

Mgr. Jana Oppeltová, Ph.D.
Katedra historie
Filozofická fakulta
Univerzita Palackého v Olomouci
Na Hradě 5
771 80 Olomouc